

Riktlinjer för serverings-, provsmaknings- och gårdsförsäljningstillstånd samt folkölsförsäljning för Båstads kommun

Antagen av: Miljö- och byggnadsnämnden
Diarienummer: 25-2025-00215
Giltighetstid: Tillsvidare
Tidpunkt för senaste revidering: 2025-12-17
Dokumentägare: Samhällsbyggnad

Ett fungerande krog- och restaurangliv bidrar till att levandegöra samhället och skapar naturliga och trivsamma mötesplatser för såväl boende, besökande, turister och företagare.

En förutsättning för ett fungerande krog- och restaurangliv är seriösa och initiativrika krögare. Kommunens riktlinjer ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå gällande alkoholserving i kommunen. Barn och ungdomars rätt till en alkoholfri uppväxt utgör ett viktigt fokus. Båstads kommuns värdegrund vilar på orden professionalism, arbetsglädje och respekt.

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
2	Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer för serverings- och gårdsförsäljningstillstånd	5
2.1	Översyn av kommunala riktlinjer	6
3	Alkohollagen	6
4	Konkurrens på lika villkor	6
5	Kommunens informationsskyldighet	7
5.1	Riktlinjer för Båstads kommun	7
6	Allmänna bestämmelser om försäljning av alkoholdrycker	7
7	Tillstånd för att servera och sälja alkohol	8
7.1	Riktlinjer för Båstads kommun	8
8	När behövs inte ett serveringstillstånd?	9
8.1	Riktlinjer för Båstads kommun	9
9	Olika former av serveringstillstånd	10
10	Villkor vid meddelande om serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd	11
10.1	Riktlinjer för Båstads kommun	11
11	Allmänna bestämmelser för serverings- och gårdsförsäljningstillstånd	11
11.1	Handläggningstider	11
11.2	Riktlinjer för Båstads kommun	12
11.3	Avgifter	12
11.4	Riktlinjer för Båstads kommun	13
12	Grundläggande förutsättningar för att få serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd	13
12.1	Personlig och ekonomisk lämplighet	14
12.2	Riktlinjer för Båstads kommun	14
13	Kunskapskrav	15
13.1	Riktlinjer för Båstads kommun	16
13.2	Remissyttranden	17
13.3	Riktlinjer för Båstads kommun	18
14	Kökskrav, matutbud, lokaler och egenkontroll	19

14.1 Riktlinjer för Båstads kommun	20
15 Serverings- och försäljningstider	21
15.1 Riktlinjer för Båstads kommun	22
16 Olägenheter på grund av serverings- och försäljningsställets belägenhet eller andra skäl	24
16.1 Riktlinjer för Båstads kommun	24
17 Ändringar i verksamhet med serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd	25
17.1 Riktlinjer för Båstads kommun	25
18 Tillstånd för slutet sällskap	25
18.1 Riktlinjer för Båstads kommun	26
19 Catering till slutna sällskap	26
19.1 Riktlinjer Båstads kommun	26
20 Tillfälliga serveringstillstånd	27
20.1 Riktlinjer för Båstads kommun	27
21 Gemensamt serveringsutrymme	28
21.1 Riktlinjer för Båstads kommun	28
22 Pausservering	28
22.1 Riktlinjer i Båstads kommun	29
23 Provsbakning	29
23.1 Riktlinjer i Båstads kommun	30
24 Kryddning av snaps	30
24.1 Riktlinjer i Båstads kommun	30
25 Ordning och nykterhet	30
25.1 Riktlinjer i Båstads kommun	31
26 Ansvar och kunskap gäller all personal på serveringsstället	32
26.1 Riktlinjer för Båstads kommun	32
27 Marknadsföring och prissättning	33
27.1 Riktlinjer för Båstads kommun	33
28 Lättdrycker och alkoholfria alternativ	34
28.1 Riktlinjer för Båstads kommun	34
29 Kommunens tillsynsverksamhet	34

29.1 Riktlinjer för Båstads kommun	35
30 Pågående tillsynsärende	36
30.1 Riktlinjer för Båstads kommun	36
31 Sanktioner	36
31.1 Riktlinjer för Båstads kommun	37
32 Anmälan försäljning och servering av folköl	37
32.1 Anmälan och försäljning	37
32.2 Riktlinjer för Båstads kommun	38
32.3 Egenkontroll	39
32.4 Tillsyn	39
32.5 Kontrollköp	40
32.6 Riktlinjer för Båstads kommun	40
32.7 Avgifter	40
32.8 Sanktioner	40
32.9 Riktlinjer för Båstads kommun	41

1 Inledning

Ett fungerande krog- och restaurangliv bidrar till att levandegöra samhället och skapar naturliga och trivsamma mötesplatser för boende, besökare, turister och företagare. En viktig förutsättning för detta är seriösa och initiativrika krögare. Kommunens riktlinjer ska spegla dess uppfattning och ambitionsnivå gällande alkoholservering. Barn och ungdomars rätt till en alkoholfri uppväxt är ett centralt fokus, liksom att begränsa alkoholkonsumtionen bland unga.

Miljöavdelningen handlägger ärenden som rör serveringstillstånd och vill genom sitt arbete bidra till att restaurangerna i Båstads kommun är trevliga mötesplatser där alkohol serveras under ansvarsfulla former.

Den 1 juni 2025 infördes gårdsförsäljning av alkohol. Även denna verksamhet ska ske under trygga och ordnade former och hanteras av miljö- och byggnadsnämnden. Ett gårdsförsäljningstillstånd ska avse en bestämd tid och får som längst gälla till och med den 31 maj 2031.

2 Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer för serverings- och gårdsförsäljningstillstånd

I dialog och samverkan med krögarna vill Båstads kommun skapa ett varierat och trivsamt krog- och restaurangliv som ett viktigt inslag i samhället. Krögarna ska ges förutsättningar att konkurrera på lika villkor och gäster ska känna sig trygga och få en trevlig upplevelse genom att alkoholkonsumtionen sker på krogar som tar ansvar och har kontroll över alkoholserveringen. Konkurrens på lika villkor innebär förutsättningar utifrån schyssta och lagliga villkor.

Syftet med kommunala riktlinjer är att skapa en grund för förutsebarhet och likabehandling vid ansökan om serveringstillstånd eller gårdsförsäljningstillstånd inom kommunen. Förutsebarhet innebär att sökande ska veta på förhand vad som krävs av dem och deras verksamhet för att få beviljat ett serveringstillstånd. Likabehandling innebär att alla ansökningar inom Båstads kommun ska behandlas efter samma kriterier. Alkoholhandläggningen ska hålla hög kvalitet och präglas av stort socialt ansvar. Tillgängligheten till handläggare ska också vara god.

Riktlinjerna för Båstads kommun följer Folkhälsomyndighetens modell för kommunala riktlinjer för alkoholservering, gårdsförsäljning samt kompletterats med riktlinjer för servering och detaljhandel av folköl.

2.1 Översyn av kommunala riktlinjer

Översyn och eventuella justeringar av kommunala riktlinjer gällande serveringstillstånd, gårdsförsäljningstillstånd och folkölsförsäljning sker årligen. Ansvarig är alkoholhandläggaren. Revidering av riktlinjerna görs av miljö- och byggnadsnämnden.

3 Alkohollagen

Alkohollagen (2010:1622) är en skyddslagstiftning som innehåller bestämmelser om när, var och hur alkoholservering får ske och den finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Skyddet för människors hälsa går enligt lagen före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen. Det är därför ingen självklar rättighet att få tillstånd för servering eller gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Bara serveringsställen som uppfyller de högt ställda lagkraven på kök och mat samt att bolaget och dess företrädare är personligt och ekonomiskt lämpliga, ska komma i fråga för alkoholservering. För gårdsförsäljning ska bland annat kunskapshöjande besöksarrangemang anordnas, den karaktärsgivande delen av tillverkningen ska ske på tillverkningsstället, produktionen ska vara småskalig och den angivna årsproduktionen får ej överstigas.

Som tillståndshavare med ett serveringstillstånd eller ett gårdsförsäljningstillstånd har du ansvar att följa alkohollagstiftningen. Miljöavdelningens uppgift är att vägleda dig som tillståndshavare och kontrollera att du följer lagstiftningen. Du får bara serverera eller sälja alkoholdrycker under förutsättning att skador eller brister gällande nykterhet och ordning inte uppstår på serverings- eller försäljningsstället. Som ett särskilt skydd för ungdomar finns åldersgränser gällande alkoholservering och gårdsförsäljning.

4 Konkurrens på lika villkor

Ett konkurrenskraftigt krog- och restaurangliv utmärks av ansvarstagande, såväl på krogen som av samhället i stort. God etik och moral ska råda. Svarta pengar, svartjobb eller annan brottslighet hör inte hemma på eller i samband med krogverksamheterna i Båstads kommun. Företagens skötsamhet är en förutsättning för välfärd och konkurrens på lika villkor.

För att krögare och gårdsförsäljare i Båstads kommun ska kunna konkurrera på lika villkor kontrollerar kommunen sökandens lämplighet vid ansökan om serveringstillstånd eller gårdsförsäljningstillstånd. Kommunen kontrollerar även tillståndshavarens fortsatta skötsamhet och lämplighet efter att ett

serveringstillstånd meddelats, vilket innebär att fortsatt lämplighet krävs under hela den tid som en tillståndshavare innehar ett serveringstillstånd.

5 Kommunens informationsskyldighet

Rättsregel

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter.

5.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Information om alkohollagen, kommunens riktlinjer för serveringstillstånd samt information om ansökningsförfarandet såsom blanketter och avgifter finns tillgängligt på Båstads kommuns hemsida www.bastad.se. Där finns även e-tjänster för ansökan om serverings- och gårdsförsäljningstillstånd samt för ändringar gällande befintliga serverings- och gårdsförsäljningstillstånd.

Kontakta medborgaservice för mer information: info@bastad.se.

Kommunen har genom sitt tillsynsarbete en kontinuerlig kontakt och dialog med krögarna, och tillsynen fungerar på detta vis även förebyggande. Dessutom erbjuder Båstads kommun regelbundna utbildningar i ansvarsfull alkoholservering. Utbildningen riktar sig till krögare, serveringspersonal och ordningsvakter.

6 Allmänna bestämmelser om försäljning av alkoholdrycker

Rättsregel

Enligt 3 kap.1 § alkohollagen får inte alkoholdrycker säljas om det inte föreligger rätt till det.

Enligt 3 kap. 2 § alkohollagen får alkoholdrycker som inte får säljas i en butikslokal inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen. Med butikslokal avses en lokal där konsumenter kan köpa varor eller tjänster eller hyra varor, dock inte restauranger och andra serveringsställen. Exempel på en sådan butikslokal kan vara klädbutik eller frisörsalong.

Enligt 5 a kap. 2 § alkohollagen får gårdsförsäljningstillstånd meddelas en oberoende tillverkare som yrkesmässigt och på egen hand tillverkar alkoholdrycker, om

1. den karaktärsgivande delen av tillverkningen sker på tillverkningsstället, och

2. tillverkarens årsproduktion av
 - a. spritdrycker inte överstiger 75 000 liter,
 - b. jästa alkoholdrycker med upp till 10 volymprocent alkohol inte överstiger 400 000 liter, och
 - c. jästa alkoholdrycker med mer än 10 volymprocent alkohol inte överstiger 200 000 liter.

Tillverkare av vin ska tillverka vinet av druvor som uteslutande kommer från tillverkarens egna odlingar. *Lag (2025:299)*.

Enligt 5 a kap. 3 § alkohollagen får tillståndshavaren bedriva gårdsförsäljning från endast den plats där huvuddelen av alkoholdryckerna har tillverkats (försäljningsstället). För tillverkare av vin kan den platsen i stället vara där huvuddelen av druvorna har odlats. *Lag (2025:299)*.

7 Tillstånd för att servera och sälja alkohol

Rättsregel

Enligt 8 kap. 1 § alkohollagen krävs tillstånd för servering av spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat av den kommun där serveringsstället är beläget (serveringstillstånd).

Enligt 5 a kap. 1 § alkohollagen krävs tillstånd för gårdsförsäljning (gårdsförsäljningstillstånd).

All servering och försäljning av alkoholdrycker kräver tillstånd av kommunen, oavsett om du vill servera till allmänheten eller till slutna sällskap. Alla former av erbjudande av alkoholdrycker mot betalning, oavsett hur betalningen ser ut, räknas som servering eller försäljning. Om alkoholdrycken exempelvis ingår som en del av ett arrangemang med entré- eller deltagaravgift är det också servering. Det är inte tillåtet för dig som har ett serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd att bjuda på alkoholdrycker.

7.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Miljö- och byggnadsnämnden i Båstads kommun är den politiska organisation som fattar beslut om serverings- och gårdsförsäljningstillstånd, samt om beslut av sanktioner såsom erinran, varning och återkallelse av tillstånd enligt alkohollagen. Av nämndens reglemente framgår att nämnden har delegerat rätten att fatta vissa beslut enligt alkohollagen till tjänstemän i organisationen/verksamhetschef. Vem som har rätt att fatta beslut framgår av nämndens delegationsordning.

Alla beslut föregås av en utredning där det kontrolleras om alkohollagens krav är uppfyllda. Om det under utredningens gång konstateras att lagkraven inte är uppfyllda och det kommer att påverka beslutet negativt, sker en kommunikering där man som sökande/verksamhetsutövare ges möjlighet att bemöta uppgifterna och inkomma med synpunkter inför beslut. Samtliga beslut går att överklaga och information om hur man överklagar bifogas alltid beslutet.

8 När behövs inte ett serveringstillstånd?

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 1 a § alkohollagen behöver du inte ansöka om serveringstillstånd om alla tre punkter nedan är uppfyllda samtidigt vid ett arrangemang:

- Servering sker vid ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Serveringen anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna
- Serveringen anordnas i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Utan vinstintresse betyder att det inte får finnas ett vinstintresse av något slag, vare sig från försäljning av dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Det betyder att man inte heller kan ha som syfte att skapa goodwill. Det får inte finnas något kommersiellt syfte, utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang. Det innebär också att ett sådant arrangemang inte kan marknadsföras till allmänheten.

Enligt 8 kapitlet 1 b § alkohollagen krävs inte heller serveringstillstånd för servering till en boende och besökare till denne på sådana särskilda boenden

1. Som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och
2. vid vilka måltidsservice tillhandahålls.

Den som bedriver alkoholservering enligt första stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Lag (2018:1726).

8.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Föreningar, klubbar och liknade verksamheter som vill servera alkohol vid mer än ett tillfälle, behöver ett serveringstillstånd. Sker serveringen vid ett enstaka tillfälle

för i förväg bestämda personer, det anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna samt äger rum i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker, behövs inget serveringstillstånd.

9 Olika former av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse i förening eller sammanslutning utöver den aktuella festen. Ett slutet sällskap kan vara föreningsmedlemmar, anställda i ett företag eller inbjudna släktingar, vänner och kollegor vid till exempel bröllop och födelsedagar. När det gäller servering till slutet sällskap får det inte vara en tillställning som betraktas som offentlig enligt ordningslagen.

Om vem som helst till exempel kan köpa biljett till en fest är det inte fråga om slutet sällskap i alkohollagens mening även om biljetterna förköps, då räknas det som allmänhet.

Tillståndet kan vara **stadigvarande**, gälla året runt eller årligen under en viss tidsperiod och gäller generellt tills vidare. Finns det skäl kan kommunen besluta om att begränsa tillståndet till en viss tid.

Tillståndet kan även vara **tillfälligt** och gäller då under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle.

Tillstånd för catering kan sökas för slutna sällskap.

Stadigvarande serveringstillstånd för **provsmakning** kan sökas av tillverkare av alkoholdrycker med råvaror som producerats på den egna gården. Partihandlare kan ansöka om tillfälligt tillstånd för provsmakning.

Gemensam serveringsyta kan sökas av restauranger som redan har stadigvarande serveringstillstånd

10 Villkor vid meddelande om serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd

Rättsregel

Kommunen kan förena om serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd med villkor. Det innebär att kommunen i förebyggande syfte ställer specifika krav för att tillståndet ska få tas i bruk. Det kan till exempel handla om åldersgränser, policy, ordningsvakter med mera. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt ärende (prop. 2009/10:125 s. 166).

10.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Samtliga serveringstillstånd där serveringstid efter kl. 01.00 beviljas är ofta förenade med villkor. Exempel på villkor kan vara förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts då i enlighet med polismyndighetens yttrande.

Exempel på villkor gällande gårdsförsäljning är att kommunen får besluta under vilka tider gårdsförsäljning får bedrivas. Gårdsförsäljning får dock inte bedrivas tidigare än klockan 10:00 och inte pågå längre än till klockan 20:00.

11 Allmänna bestämmelser för serverings- och gårdsförsäljningstillstånd

11.1 Handläggningstider

Rättsregel

Handläggning sker med stöd av alkohollagen och andra tillämpliga lagtexter, förarbeten, alkoholförordningen (2010:1636) och folkhälsomyndighetens föreskrifter.

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd **inom fyra månader** från det att en **komplett** ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader.

Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut. Handläggningstiden räknas från det att en ansökan är komplett, det vill säga när samtliga handlingar kommit in. Beslut om att förlänga handläggningstiden kan inte överklagas.

11.2 Riktlinjer för Båstads kommun

En ansökan om serverings- och gårdsförsäljningstillstånd ska vara skriftlig och kommunen tillhandahåller e-tjänster för dessa ansökningar. En förutsättning för att beslut ska kunna fattas i en ansökan om tillstånd, är att samtliga de handlingar och uppgifter som efterfrågas i samband med ansökan, har kommit in till kommunen. Sökanden kan själv påverka handläggningen, det vill säga tiden för sin ansökan, genom att lämna in de handlingar som efterfrågas. Utan tillräckligt underlag är ansökan ej komplett, och det tar då längre tid innan beslut kan fattas.

Efter att samtliga handlingar inkommit görs en utredning, innan ett beslut kan tas. Även om sökande har lämnat in samtliga begärda handlingar betyder det inte att ansökan är klar och automatiskt ges bifall, utan en sammantagen bedömning måste alltid göras av de inlämnade handlingarna. Utredningen omfattar även inhämtning av remissvar från andra myndigheter såsom polisen, Skatteverket, kronofogden och räddningstjänsten.

Handläggningstiderna för de vanligaste typerna av ansökan som anges här nedan är ungefärliga och förutsätter att ansökan är komplett och att sökanden genomfört ett godkänt kunskapsprov.

Beräknad handläggningstid **efter att en komplett ansökan** inkommit:

- Ansökan om stadigvarande serverings- och gårdsförsäljningstillstånd beräknas till 12 veckor.
- Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten beräknas till 6 veckor.
- Ansökan om stadigvarande förändring i befintligt tillstånd beräknas till 6 veckor.
- Ansökan om tillfällig förändring beräknas till 4 veckor.
- Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutna sällskap beräknas till 4 veckor.
- Godkännande av lokal vid catering beräknas till 3 veckor, förutsatt att sökanden redan har ett stadigvarande serveringstillstånd för slutna sällskap med cateringverksamhet i Båstads kommun.
- Anmälan om ändrade ägar- och/ eller styrelseförhållanden beräknas till 12 veckor.

11.3 Avgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter, dels för ansökan och ändringar, dels för tillsyn av den som har serveringstillstånd.

Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i kommunallagen (2017:725).

Kommunen har enligt 5 a kapitlet 17 § alkohollagen rätt att ta ut en avgift för prövning av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd samt ta ut en avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har tillstånd att bedriva gårdsförsäljning, enligt den avgiftstaxa som beslutats av kommunfullmäktige. *Lag (2025:299)*.

11.4 Riktlinjer för Båstads kommun

Avgifterna ska täcka de kostnader som kommunen har för handläggning och hanteringen av dessa ärenden.

Avgifterna för tillståndsansökan varierar beroende på för vilken typ av tillstånd ansökan gäller och hur mycket tid som handläggningen av ansökan beräknas ta. Avgiften för ansökan faktureras till sökanden och ska betalas innan handläggningen påbörjas. Avgiften betalas inte tillbaka om ansökan avslås eller återkallas, om inte återtagandet av ansökan sker innan handläggningen påbörjats.

Tillsynsavgiften betalas årligen av varje serveringsställe som beviljats serveringstillstånd. Tillsynsavgiften baseras på årsomsättningen av mängden liter såld alkohol samt en fast avgift för inre tillsyn. Omsättningen rapporteras en gång om året i en specifik restaurangrapport som tillhandhålls av Folkhälsomyndigheten. Därutöver tillkommer en tillsynsavgift per timme för de som har serveringstid efter klockan 01.00. Tillsynsavgiften för gårdsförsäljning betalas årligen med en fast tillsynsavgift.

Uppmärksammas brister i efterlevnaden av alkohollagen tas även en extra tillsynsavgift ut. Tillsynsavgiften tas ut som timavgift och baseras då på nerlagd tid för uppföljning och hantering av bristerna inklusive upprättande av tillsynsärende.

Aktuella avgifter finns på kommunens hemsida: www.bastad.se

12 Grundläggande förutsättningar för att få serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd

Det finns ingen generell rättighet att få ett serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd. Varje ansökan prövas noga och olika myndigheter tillfrågas. I varje ärende görs en helhetsbedömning av lämpligheten utifrån samtliga inkomna handlingar.

12.1 Personlig och ekonomisk lämplighet

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 12 § alkohollagen får serveringstillstånd endast ges till den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheter i övrigt är lämplig att utföra verksamheten. Att beviljas ett serveringstillstånd ses som ett förtroende. Du ska ha personlig och ekonomisk lämplighet och förmåga att på ett socialt och ansvarsfullt sätt sköta uppgiften. Vid utredningen om du är lämplig ska särskild hänsyn tas till om du är laglydig och benägen att fullgöra dina skyldigheter mot det allmänna. (Prop.1994/95:89 s.103).

Enligt 5 a kapitlet 8 § alkohollagen får gårdsförsäljningstillstånd meddelas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att bedriva verksamheten och visar att den kommer att bedrivas enligt de krav som ställs upp i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

12.2 Riktlinjer för Båstads kommun

I ett ansökningsärende är det den sökande som ska visa att alkohollagens högt ställda krav på lämplighet är uppfyllda, både vad det gäller bolaget/firman och de personer som bedriver verksamheten. Det innebär bland annat att sökanden själv ska vara aktiv och lämna in de handlingar som kommunen behöver för att kunna pröva ansökan.

Lämplighetsprövning görs av de personer som har ett betydande inflytande i verksamheten. Personer som kan provas är till exempel firmatecknare, bolagsdelägare, styrelseledamöter, suppleanter som har rätt att vara firmatecknare eller annan person som har ekonomiska eller andra betydande intressen i verksamheten. Även andra näringsverksamheter som dessa personer är verksamma i kan komma att omfattas av prövningen. Det är kommunen som bedömer vilka som kan tänkas ha ett betydande inflytande i verksamheten och som därmed kommer att provas.

En förening som söker tillstånd ska ha en väl fungerande organisation. Föreningen ska vara i stånd att driva ideell eller annan verksamhet samt kunna visa att verksamheten är eller blir bestående. Föreningens styrelse kommer att ingå i lämplighetsprövningen.

Nedan är krav som sökanden ska uppfylla för att anses vara personligt och ekonomiskt lämplig:

- Remissyttranden från andra myndigheter ska visa att både bolaget och personerna bakom bolaget uppfyller kravet på lämplighet.
- Det ska under de senaste tre åren inte ha förekommit brister i den ekonomiska skötseln vare sig hos bolaget, andra närliggande bolag eller hos personerna som står bakom bolaget.
- Personer med betydande inflytande i verksamheten ska inte ha dömts för brott de senaste tre åren.
- Sökande ska inte ha fått ett tillstånd återkallat av en kommun på grund av att alkohollagens krav inte är uppfyllda de senaste tre åren.
- Sökande ska kunna visa och styrka hur finansieringen av uppstart och övertag av verksamheten skett och visa hur man tänkt finansiera verksamheten. Verifierande underlag ska skickas in som visar att pengar som använts till verksamheten är lagliga medel.
- Sökande ska visa att verksamheten uppfyller alkohollagens krav på matutbud och dryckesmeny.
- Vid misstanke om bulvanförhållanden eller penningtvätt utreds detta särskilt. Detta kan leda till att en ansökan om tillstånd avslås.

Kraven på personlig och ekonomisk lämplighet gäller så länge serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd finns. Ändras förutsättningarna i tillståndet ska det anmälas till miljöavdelningen. Ny prövning och kunskapsprov kan då bli aktuellt.

13 Kunskapskrav

Rättsregel

Enligt 8 kap. 12 § andra stycket alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningssenligt och ansvarsfullt sätt utöva serveringsverksamheten.

Enligt 5 a kap. 8 § alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov också visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningssenligt sätt kunna bedriva verksamhet med gårdsförsäljning.

Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FOHMFS 2014:7) för serverings-, gårdsförsäljnings- och provsmakningstillstånd ska prov framtagna av Folkhälsomyndigheten användas. Proven består av fyra delprov för

serveringstillstånd och tre delprov för gårdsförsäljningstillstånd. För godkänt resultat krävs rätt svar på 75 % av frågorna inom varje delprov. Vid underkänt resultat ska sökanden ges möjlighet till två omprov.

Undantaget från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillstånd för servering eller för provsmakning görs för den som:

- Tidigare genomfört ett godkänt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.
- Inte har tillstånd, men som högst fem år före en ny ansökan kan uppvisa ett genomfört godkänt prov som minst motsvarar den nya ansökan.
- Har serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd i samma kommun som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta.
- Har serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd i en annan kommun som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumentera flera års erfarenhet utan anmärkningar.
- Har ett betydande inflytande i en juridisk person (företag, förening) som i samma kommun har ett serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan. Vara aktiv i serveringsverksamheten och ha kunskaper som det inte finns några skäl att ifrågasätta.
- Ha ett betydande i en juridisk person (företag, förening) som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan. Vara aktiv i serveringsverksamheten samt har flera års erfarenhet utan anmärkningar.

Det är alltid alkoholhandläggaren på kommunen som vid prövningen av ansökan avgör om det finns omständigheter som gör att det går att tillämpa undantag så att sökande inte behöver skriva provet.

13.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Tillstånd ges bara till den som genomgått ett kunskapsprov i svensk alkohollagstiftning med godkänt resultat, såvida inte något av undantagen ovan är tillämpliga.

Hälften av de personer med betydande inflytande i serveringsrörelsen och som är aktiva i densamma ska ha kunskap i svensk alkohollagstiftning. I större företag, exempelvis hotell och restaurangkedjor, där ägarna och den centrala företagsledningen inte är involverade i driften av restaurangen ska kunskap i alkohollagen finnas hos de personer som arbetar operativt i ledande ställning.

Kommunen kan bedöma att det finns skäl att ifrågasätta kunskapen och begära att du ska göra kunskapsprovet även om du omfattas av undantagen.

Om inte godkänt resultat erhålls på sammanlagt tre försök avslås din ansökan.

Vid ny ansökan om tillstånd efter ett avslag ges möjlighet till ytterligare provtillfällen endast om sökanden gör troligt att han eller hon inhämtat tillräckliga kunskaper för att uppnå godkänt resultat.

Provet finns för närvarande tillgängligt på svenska, engelska, och arabiska. Det finns möjlighet till tolk vid skrivningstillfället.

Kunskapsprovet i alkohollagen skrivs på kommunhuset i Båstad, efter överenskommelse om datum och tid med handläggare.

13.2 Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in Polismyndighetens yttrande vid en prövning av ett serveringstillstånd. Enligt 5 a kapitlet 9 § alkohollagen får en ansökan om gårdsförsäljningstillstånd inte bifallas utan att Polismyndighetens yttrande har inhämtats. Polismyndigheten ska i sitt yttrande redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning och särskilt yttra sig över sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Enligt 8 kapitlet 12 § alkohollagen får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Därav inhämtar kommunen yttrande från Skatteverket och Kronofogden i enlighet med 9 kapitlet 8 § fjärde stycket alkohollagen.

Enligt 5 a kapitlet 8 § alkohollagen får endast gårdsförsäljningstillstånd meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att bedriva verksamheten och visar att den kommer att bedrivas enligt de krav som ställs upp i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt 8 kapitlet 16 § alkohollagen ska de lokaler som används för stadigvarande servering av alkoholhaltiga drycker vara lämpliga utifrån brandsäkerhetssynpunkt. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

13.3 Riktlinjer för Båstads kommun

Vid ansökan om serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd hämtas remissyttranden in från olika myndigheter. Att skicka en remiss till annan myndighet innebär att begära ett yttrande för den aktuella ansökan för att få svar på om det finns något som talar emot att ansökan beviljas eller ej. Remissförandet till andra myndigheter är en del av handläggningstiden och påverkar därmed ansökningstiden och är något som den enskilde handläggaren inte kan påverka. Miljöavdelningen lägger stor vikt vid remissinstansernas yttranden. Deras yttranden kan också innebära att sökande behöver inkomma med kompletterande uppgifter eller att ett serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd inte medges eller begränsas.

Polismyndigheten yttrar sig i fråga om sökandens vandel, lämpligheten för den sökta serveringstiden, risken för eventuella ordningsstörningar samt ifall det bedöms föreligga behov av att serveringsstället bör ha polismyndighetens förordnade ordningsvakter. Vissa områden är mer känsliga för störningar och olägenheter och servering eller försäljning i vissa områden kan utgöra särskild risk för människors hälsa. Det kan exempelvis vara vissa bostadsområden eller där det finns skolor eller fritidsgårdar.

Utöver de stadigvarande tillstånden så inhämtas alltid polismyndighetens yttrande vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, samt i vissa fall vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap.

Skatteverket yttrar sig om det sökande bolagets ekonomiska lämplighet samt även den ekonomiska lämpligheten hos de personer som bedöms inneha betydande inflytande i verksamheten. Yttrandet avser bland annat redovisning av inkomst av tjänst och kapital, om sökanden deklarerat och har F-skattsedel, om Skatteverket utfärdat kontrollavgifter till företaget, om bolaget eller dess företrädare har betalningsuppsmaningar och restföringar som gått vidare till Kronofogden. Även andra bolag som sökande är delaktig i kontrolleras.

Miljöavdelningen yttrar sig om den sökta verksamheten är registrerad och godkänd för livsmedelsverksamhet samt också om det finns risk för olägenheter gällande boendestörningar och risk för buller.

Räddningstjänsten yttrar sig över brandsäkerhet och personbegränsningar i de aktuella lokalerna. Förutom vid stadigvarande tillstånd så begärs alltid räddningstjänstens yttrande vid samtliga tillfälliga arrangemang som riktar sig till allmänheten samt även vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap av större omfattning.

14 Kökskrav, matutbud, lokaler och egenkontroll

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § alkohollagen ska ett serveringstillstånd omfattas av ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Kravet gäller alla tillstånd. Därav kan visst avgränsat serveringsutrymme vara både inomhus som utomhus.

I alkohollagen regleras även vilka krav som ställs på ett serveringsställe gällande kök och matutbud. Enligt 8 kapitlet 15 § alkohollagen får ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Serveringsställets gäster ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Det innebär att såväl förrätter, huvudrätter som efterrätter ska kunna erbjudas. Serveringstillstånd medges inte om enbart enklare anrättningar såsom sallader, smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd erbjuds. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringsställen inte kommer ifråga för stadigvarande serveringstillstånd (reg. Prop. 2009/10:125 s.105). Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Enbart chips och nötter är inte maträtter.

Serveringsstället ska vara utrustat med ett lämpligt antal sittplatser för matservering i förhållande till lokalens storlek. Om det finns en drinkbar får den bara ta upp en mindre del av serveringsställets totala yta samt vara placerad i nära anslutning till matsalen. Serveringsytan på restaurangen ska vara överblickbar och det ska vara en god standard på den allmänna utrustningen. Det är den sammanvägda bedömningen av utbud, kvalitet och allmän standard på hela serveringsstället som ska vara avgörande för att få ett serveringstillstånd. En grundläggande förutsättning för restaurangverksamhet är att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG)nr 852/2004.

Enligt kapitel 5 a 11 § alkohollagen ska gårdsförsäljningstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme där försäljningen av alkoholdrycker ska ske. Utrymmet ska disponeras av tillståndshavaren.

Flera tillståndshavare får inte utnyttja ett gemensamt utrymme för gårdsförsäljning.

Enligt kapitel 5 a 4 § alkohollagen Gårdsförsäljning får endast ske till konsumenter som deltar i ett besöksarrangemang som har anordnats av tillståndshavaren och som har anknytning till den aktuella alkoholdrycken. Besöksarrangemanget ska genomföras i nära anslutning till försäljningsstället.

Enligt 5 a kap. 7 § alkohollagen ska den som bedriver gårdsförsäljning utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och hanteringen i övrigt samt ansvara för att det finns ett lämpligt egenkontrollprogram.

Egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för kommunens prövning ska bifogas ansökan om tillstånd enligt 6 §. *Lag (2025:299)*.

14.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Tillstånd att servera alkohol är starkt kopplat till matsservering enligt alkohollagen. Bakgrunden är att berusningseffekten blir mindre om alkoholdrycker intas samtidigt med mat. Därav är matsservering ett grundläggande krav för att erhålla och behålla ett serveringstillstånd och det är viktigt att det serveras sådan mat som gästerna kan förväntas beställa.

Mat ska kunna erbjudas under hela serveringstiden och det ska finnas förrätter, huvudrätter och efterrätter. Kravet på matutbud beror på vilket tillstånd som är sökt. Kravet på matsservering gäller för alla typer av serveringstillstånd, undantagen pausservering.

För att beviljas ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker krävs att serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Att maten ska vara lagad eller tillredd innebär att råvaror på något sätt ska ha förädlats. Att enbart tillhandahålla prefabricerade maträtter anses inte som ett fullständigt matutbud, men kan vara ett komplement till ordinarie meny.

Det är inget krav på att varma maträtter kan serveras, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd.

Matutbudet ska vara varierat och kravet gäller princip under hela den tid som serveringstillståndet gäller. Efter klockan 23.00 är det möjligt att begränsa matutbudet till ett fåtal enklare rätter, till exempel kalla maträtter eller maträtter som värms i mikrovågsugn. Chips och nötter är inte att betrakta som en maträtt.

Köksutrustningen ska hålla en viss standard. Lägenhetsspisar och mikrovågsugnar anses inte vara tillräcklig utrustning (reg. Prop. 2009/10:125 s.105).

Serverings- eller försäljningslokalen ska omfatta ett visst avgränsat utrymme, vara tydligt avgränsad samt vara överblickbar, vilket är grundläggande för alla typer av tillstånd.

Serveringslokalen ska vara utrustad med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Om det finns en drinkbar får den endast uppta en mindre del av serveringsställets totala yta och den ska vara placerad i nära anslutning till matsalen.

En förutsättning för gårdsförsäljningstillstånd är att säkerställa att försäljningen är begränsad och att det är besöket snarare än försäljningen som står i centrum.

Besöksarrangemanget ska pågå i minst 30 minuter och ledas av en eller flera fysiska personer. En information ska lämnas om alkoholens skadeverkningar.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller för servering till slutet sällskap. Vid dessa tillfällen finns inget kökskrav.

Det finns möjlighet för krögare att få tillstånd för servering av alkoholdrycker på uteservering. För att beviljas serveringstillstånd för uteservering krävs att uteserveringen vanligtvis ligger i anslutning till restaurangen, är väl avgränsad med fåtal in- och utgångar samt att tillståndshavaren har dispositionsrätt till marken. Uteserveringen måste vara överblickbar för personalen. Den tillståndshavare som önskar ha sin uteservering på offentlig mark måste ansöka hos polismyndigheten om begagnande av offentlig mark.

Inom tätorterna medges serveringstider utomhus längst till kl. 01:00. Därmed är det servering fram till klockan 01:00 som gäller för uteserveringarna i Båstads centrum. Serveringstiderna för uteservering utanför centrum kan få samma serveringstid på uteserveringen som inomhus under förutsättning att det inte medför olägenheter.

Det är tillståndshavaren som ansvarar för att det finns ett giltigt tillstånd för användande av offentlig plats eller för offentlig tillställning enligt ordningslag (1993:1617) från Polismyndigheten, då sådan krävs exempelvis för uteservering eller vid tillfälligt arrangemang. Polismyndighetens tillståndsbevis ska lämnas in till miljöavdelningen och vara utställd på tillståndshavaren.

15 Serverings- och försäljningstider

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 19 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kapitlet 17 § om serveringsställets belägenhet, olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och särskild risk för människors hälsa. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte

pågå längre än till klockan 01:00. Detta är normaltiden. Enligt alkohollagen ska serveringsstället vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och sociala hänsyn ska klart ha företräde framför affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått utökad serveringstid motiverar inte automatiskt bifall till annan sökande.

Kommunen måste som tillsynsmyndighet i varje enskilt fall bedöma riskerna för olägenheter i samband med en utökning av serveringstiden. Polismyndighetens och miljöavdelningens yttranden ska alltid ha stor betydelse vid bestämmande av serveringstider. Detta gäller inte minst vid provningar om tillstånd för servering efter klockan 01:00. Frågan om restaurangens eller nöjesställets serveringstider är av stor betydelse för boende i serveringsställets närhet och för polismyndighetens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet (reg. Prop. 2003/04:161 s.64).

Enligt kapitel 5 a 14 § alkohollagen beslutar kommunen om under vilka tider gårdsförsäljning får bedrivas. Gårdsförsäljning får dock inte bedrivas tidigare än klockan 10.00 och inte pågå längre än till klockan 20.00.

15.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Båstads kommun följer alkohollagens föreskrivna normaltids mellan klockan 11.00 och 01.00. Ansökningar om serveringstid utanför normaltiden ska prövas individuellt.

Serveringstider utöver normaltiden beviljas utifrån återhållsamhet och försiktighet och en förutsättning är att varken Polismyndigheten, Räddningstjänsten eller miljöavdelningen har något att erinra. Utökad serveringstid (tidig som sen) är undantag och måste därför prövas särskilt i varje enskilt fall. Skyddet för människors hälsa samt upprättandet av ordning, nykterhet och säkerhet är i fokus när kommunen prövar andra serveringstider än normaltiden.

För att en ansökan av ett serveringstillstånd utanför normaltiden ska beviljas krävs att sökande uppger speciella omständigheter som skäl vid ansökan till varför det ska beviljas utökade serveringstider. Detta leder inte per automatik till att bifall ges, utan en utredning kommer göras om det är så speciella omständigheter som kan medge undantag. Att det finns förutsättningar att meddela tillstånd inom normaltiden innebär inte att det per automatik även finns förutsättningar för att ge tillstånd till alkoholservering utanför normaltiden.

Kommunen kan bevilja serveringstid mellan 11.00 och 02.00 alla dagar under perioden juni–augusti samt fredagar, lördagar, helgdagar och dagar före helgdag under perioden september–maj.

Vidare kan senare serveringstider mellan klockan 01.00 och 03.00 beviljas restriktivt och endast för fredagar, lördagar och dagar före röd dag, samt helgaftnar och under tennisveckorna.

För att kunna beviljas ett serveringstillstånd efter klockan 01:00 måste sökande inkomma med tydlig beskrivning som uppger speciella omständigheter som skäl till ansökan om utökad serveringstid. Dessa skäl kommer utredas innan beslut kan tas.

Utöver detta gäller:

- Att kraven för serveringstillstånd inom normaltiden är uppfyllda.
- Att en tydlig och detaljerad verksamhetsbeskrivning ska bifogas ansökan.
- Att verksamheten inte har haft några allvarliga eller upprepade anmärkningar.
- Att miljöavdelningens bedömt att risken för störningar för närboende är liten.
- Att Polismyndigheten bedömt att risken för ordningsstörningar är liten.
- Att tillståndet kan förenas med villkor om förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts i enlighet med polismyndighetens yttrande.
- Att restauranger med nattklubsverksamhet av säkerhetsskäl ska ha ett system för kontroll av det exakta antalet gäster i lokalen.

Vid övergång till sommartid respektive vintertid gäller nedanstående:

- Vid övergång till sommartid flyttas klockan fram från kl. 02:00 till kl. 03:00. Tillståndshavaren behöver dock inte stänga en timme tidigare, utan fortsätter med serveringen som vanligt. Detta innebär att stängning sker kl. 04:00 och då i enlighet med sommartid.
- Vid övergång till vintertid flyttas klockan bak från klockan 03:00 till kl. 02:00. Tillståndshavaren fortsätter dock inte med serveringen ytterligare en timme, utan stänger som vanligt. Detta innebär att stängning sker kl. 02:00 och då i enlighet med vintertid.

Båstads kommun följer alkohollagens föreskrivna försäljningstider för gårdsförsäljning mellan klockan 10:00 och 20:00 om inte försäljningen kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om det finns särskild risk för människors hälsa.

16 Olägenheter på grund av serverings- och försäljningsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Detta gäller även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Enligt 5 a kap. 10 § alkohollagen får gårdsförsäljningstillstånd vägras om gårdsförsäljning på grund av försäljningsställets belägenhet, besöksarrangemangets utformning eller andra omständigheter kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, även om övriga krav enligt denna lag är uppfyllda. *Lag (2025:299).*

16.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Polismyndighetens yttrande har stor betydelse när det gäller risker för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet. Detta gäller särskilt risker som är relaterade till specifika arrangemang eller geografiska platser. Stor vikt läggs även vid yttrandet från miljöavdelningen när det gäller risker för störningar för närboende.

Vid nyetablering av en verksamhet eller en utökning av ett serveringstillstånd sker en restriktiv bedömning utifrån risk för ordningsstörning, remissinstansernas dokumenterande av störningar från området och miljöavdelningens kännedom om missförhållanden på eller i anslutning till serveringsstället.

Idrottsarrangemang och arrangemang som särskilt riktar sig till barn- och ungdomar bör hållas fria från alkoholservering. I de undantagsfall serveringstillstånd beviljas ska serveringsytan utgöra en mindre del av arrangemanget såsom ett väl avgränsat restaurangtält.

Vid serverings- eller gårdsförsäljningsställen i närheten av skolor, ungdomsgårdar och andra lokaler där många barn och/ eller ungdomar vistas ska stor restriktivitet gälla vid beviljande av tillstånd. Till exempel kan serverings- eller försäljningstiden begränsas till andra tider än då barn- och ungdomsverksamhet pågår eller nekas helt.

17 Ändringar i verksamhet med serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd

Rättsregler

Enligt 9 kapitlet 11 § alkohollagen ska den som beviljats serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd anmäla hos kommunen när verksamheten ska påbörjas. Anmälan ska även göras om verksamheten läggs ned eller om det sker avbrott i verksamheten. Om verksamheten förändras till sin omfattning eller på något annat sätt som har betydelse för tillsynen, så ska det anmälas till kommunen, liksom om det sker betydande förändringar av ägarförhållanden. Anmälan ska göras i förväg, eller om det inte kunnat förutses, utan dröjsmål.

17.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Alla förändringar inom gällande serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd, som kan påverka yttre och/eller inre tillsyn, ska anmälas till kommunen. Det gäller till exempel förändring av personer med betydande inflytande så som ägare, firmatecknare eller driftsansvarig. En ombyggnation av lokalerna som avser en stor förändring och påverkar serverings- eller försäljningsytan ska anmälas. Det kan även vara så att verksamhetens inriktning förändras från en renodlad matrestaurang till en nöjesverksamhet som dans eller underhållning eller att verksamheten får nya öppettider eller är stängd under en period. En anmälan ska även ske om tillståndet ska utökas med exempelvis produktion av fler drycker vid gårdsförsäljning.

En ansökan behöver göras vid tillfälliga förändringar såsom tillfälligt utökad serveringstid eller tillfälligt utökad serveringsyta. Det kan till exempel röra sig om bröllopfest, evenemang eller företagsfest som sker i en verksamhet med stadigvarande serveringstillstånd.

18 Tillstånd för slutet sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle, tillfälligt serveringstillstånd. Till

slutna sällskap kan även tillståndshavaren ansöka om serveringstillstånd för catering.

18.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med någon form av gemensamt intresse utöver serveringen, till exempel medlemmar i en förening eller personer som arbetar på samma företag och där personerna som deltar är kända i förväg. Lokalen får inte vara öppen för allmänheten och serveringen kan heller inte marknadsföras till allmänheten. Medlemskap får inte gå att lösa i entrén. Enligt ordningslagens är en sammankomst allmän om den ”anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den eller att sammankomsten med hänsyn till de villkor som gäller för tillträde till den bör anses jämställd med en sådan sammankomst”. Verksamheten ska kunna servera någon form av lagad eller på annat sätt tillredd mat och detta ska specificeras i ansökan. Priset på alkoholdrycker ska överstiga inköpspriset med ett skäligt pålägg.

19 Catering till slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 4 § alkohollagen kan den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen sker för varje tillfälle anmäls och godkänns av kommunen samt att verksamheten har ett eget kök för tillredning av mat. Lokalen ska även vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt.

Om verksamheten bedrivs i flera kommuner måste serveringstillstånd sökas i varje kommun. När tillståndet är beviljat räcker det sedan med att lokalen där serveringen ska ske godkänns av aktuell kommun. Den som bedriver cateringverksamhet måste ha ett eget kök för tillredning av mat, i enlighet med gällande krav på livsmedelshantering och hygien.

19.1 Riktlinjer Båstads kommun

Stadigvarande serveringstillstånd för enbart catering handläggs som andra ansökningar avseende serveringstillstånd. Tillståndet gäller enbart för catering inom Båstads kommun. Vid catering i annan kommun ska tillstånd sökas i den kommunen. Varje serveringstillfälle ska anmälas till miljöavdelningen i förväg. Till anmälan ska ett intyg bifogas om att lokalen är godkänd ur brandsäkerhetssynpunkt

20 Tillfälliga serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle, tillfälligt serveringstillstånd.

20.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Tillfälliga serveringstillstånd kan beviljas under en enstaka period eller vid enstaka tillfällen. Under en enstaka period kan tillstånd beviljas för flera dagar, men serveringen får inte vara regelbundet återkommande, då räknas den inte som tillfällig. Vid enstaka tillfällen kan tillfälliga tillstånd beviljas för ett begränsat antal gånger per år. Exempelvis en festival som pågår under några dagar eller annat event som pågår kortare tid under en begränsad tidsperiod.

De personer som ska ansvara för serveringen ska vara lämpliga för uppgiften. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med vad som framgår av 8 kapitlet 12 § alkohollagen. Remissförfarande sker till Polismyndigheten, Räddningstjänsten, Skatteverket och miljöavdelningen. Det ska finnas tillfredsställande antal bord och stolar där det är tänkt att serveringen ska ske.

Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholhaltiga drycker till allmänheten beviljas normalt mellan klockan 11:00 och 01:00. Efter särskild prövning avseende eventuell olägenhet samt störningar, kan senare serveringstid beviljas. Detta under förutsättning att Polisen samt miljöavdelningen inte har något att invända. Kommunen kan vid senare serveringstider begränsa utbudet gällande alkoholdrycker.

Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten, exempelvis festivaler, finns ofta en större risk för hög berusningsnivå. Ska det serveras spritdrycker görs en särskild utredning gällande detta. Det innebär inget generellt förbud avseende spritdrycker, men en prövning görs vid varje ansökan. Utbudet av vilka spritdrycker som ska serveras, ska specificeras vid ansökan.

Vid de tillfällen arrangemang omfattar större ytor såsom exempelvis hela festivalområden/ festivaltält kan serveringstillstånd beviljas på hela området. Ytorna ska vara avgränsade och tillståndshavaren har ansvar för överblickbarhet och kontroll avseende alkoholserveringen på dessa ytor.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning. Speciellt ska unga människors hälsa skyddas. Alkoholserveringen ska ingå i ett seriöst evenemang. Stor återhållsamhet

gäller vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang där stor del av målgruppen är ungdomar. I dessa sammanhang måste noggrann riskbedömning alltid göras.

21 Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen kan särskilt tillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Varje tillståndshavare ansvarar för ordning och nykterhet inom serveringsstället. Vid brister som gör att tillståndet kan återkallas, kan tillståndet återkallas för samtliga, om det inte går att utreda eller styrka vem eller vilka av tillståndshavarna som har brustit i ansvar och utövande. Detta i enlighet med 9 kapitlet 18 § alkohollagen.

21.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Det finns möjlighet för krögare att få tillstånd att utnyttja samma serveringsutrymme. Det handlar om att flera tillståndshavare kan få ett särskilt tillstånd att kunna servera på samma yta. Varje tillståndshavare ansvarar då för att lagstiftningen följs under den tid som serveringen bedrivs av respektive tillståndshavare.

För att få utnyttja möjligheten krävs det att man redan har ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten när kommunen meddelar beslut om att servera på gemensamt utrymme.

En förutsättning är även att de bolag som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd i direkt anslutning till den gemensamma ytan. Särskilda villkor kan meddelas i samband med tillståndet om behov finns.

22 Pausservering

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 15 § fjärde stycket kan kommunen bevilja serveringstillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajén till en teater eller konsertlokal under en paus i föreställningen eller konserten. Kommunen får inte ge tillstånd för pausservering av spritdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat. Det finns inget krav på kök och servering av mat.

22.1 Riktlinjer i Båstads kommun

Pausserveringstillstånd kan vara aktuellt i verksamheter som bedriver någon typ av föreställning i teater eller konsertlokal och då finns det möjlighet att servera i foajén under föreställningars pauser. I Båstads kommun medges enbart servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker vid denna typ av servering.

23 Provs smakning

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 6 § alkohollagen är anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten tillåtet, detta under förutsättning att

1. arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som gäller de drycker som ska provsmakas och den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller att
2. de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt serveringstillstånd för provsmakning av de drycker som man tänkt erbjuda.

Tillståndshavaren enligt punkt 1 ska innan arrangemanget genomförs, göra en anmälan om det till kommunen. Det finns inget krav på att tillhandahålla mat. Lagstiftningen ger också möjlighet för den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården, att vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning. Det förutsätter dock att det finns ett stadigvarande tillstånd och att anmälan om provsmakning görs till kommunen. Om ett stadigvarande tillstånd saknas kan ett särskilt tillstånd om provsmakning meddelas för tillverkare som erbjuder egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället.

Enligt 8 kap. 7 § alkohollagen har den som tillverkar alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna eller preparaten. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat vid tillverkningsstället efter särskilt tillstånd för provsmakning.

Den som har gårdsförsäljningstillstånd får i anslutning till sådan försäljning erbjuda provsmakning av sådana egentillverkade alkoholdrycker som tillståndet avser.

Lag (2025:299).

23.1 Riktlinjer i Båstads kommun

Provsmakning handlar om små mängder alkohol, eftersom det inte finns ett matkrav kopplat till provsmakningen. Mängden alkohol som kan serveras värderas utifrån dess volymprocent. En utgångspunkt kan vara att en provning består av 5 cl vin, 10 cl öl eller annan jäst alkoholdryck samt 2 cl spritdryck. Tillstånd för provsmakning kan meddelas både för enstaka tillfälle och som stadigvarande tillstånd. Vid arrangemang som riktas till allmänheten ska arrangören sedan tidigare ha ett stadigvarande serveringstillstånd som gäller för den typ av dryck som ska provas. Dessutom ska tillståndet avse samma lokal där provsmakningen ska äga rum. Inför varje tillfälle som provsmakning ska hållas ska också en anmälan göras till kommunen. Provsmakningen får inte vara gratis utan gästen måste betala för drycken. Även partihandlare som deltar vid arrangemang, som till exempel mässor, kan ansöka om tillstånd, antingen enskilt eller gemensamt med andra partihandlare.

24 Kryddning av snaps

Rättsregel

Den som innehar stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker har, efter anmälan till kommunen rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen enligt 8 kapitlet 3 § alkohollagen.

Att få lov att krydda snaps innebär tillåtelse att krydda spritdryck/ brännvin med eget recept som snaps till julbord eller liknande arrangemang. Det innebär inte att man får öppna egentillverkning av olika spritdrycker såsom shots-blandningar eller andra kryddblandningar som inte räknas som snaps, utan enbart att man på serveringsstället ska kunna krydda sin egen snaps för den egna verksamheten i liten skala vid specifika arrangemang.

24.1 Riktlinjer i Båstads kommun

Anmälan om kryddning av snaps ska göras till kommunen innan kryddningen sker.

25 Ordning och nykterhet

Rättsregel

Enligt 3 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 20 § alkohollagen ska den som tar befattning med servering och försäljning av alkoholdrycker se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället samt att ansvarig personal ser till att måttfullhet iaktas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Enlig 5 a kap. 5 § alkohollagen. Vid gårdsförsäljning får försäljning av de egentillverkade alkoholdryckerna till varje enskild konsument vid samma besökstillfälle inte överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker. Avlämnande av dryckerna ska ske vid försäljningen. Lag (2025:299).

25.1 Riktlinjer i Båstads kommun

Eftersom alkohollagen är en skyddslagstiftning fokuseras mycket av kommunens arbete på den allmänna ordningen och skötsamheten hos sökande inför ett eventuellt tillstånd och sedan även vid tillsynsbesök när verksamheten är igång.

Serveringen av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet och återhållsam servering. Med återhållsam servering menas att det finns en skyldighet att avbryta serveringen av alkoholdrycker innan problem uppstår och att tillståndshavaren eller serveringsansvarig person måste ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade alkoholdryckerna, det vill säga vem som dricker och hur mycket. Serveringsstället kan inte förklara bort bristande kontroll av serverade mängder alkoholdrycker.

Servering av en större mängd alkohol, till exempel helflaskor spritdryck, ölhinkar, öltunnor eller shotsbrickor, bör undvikas enligt alkohollagens krav på måttfullhet. Om det vid något tillfälle efterfrågas sådan servering från gästerna måste serveringsstället kunna avsätta personal för denna servering för att kunna ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade alkoholdryckerna. Detta innebär också att innan sådan servering sker måste samtliga gäster som ska serveras kontrolleras både vad gäller ålder och berusning, det vill säga om det är lämpligt att servera dryckerna på sådant sätt eller om var och en ska beställa sin dryck efterhand som det önskas.

Kravet på ordning och nykterhet gäller både på serveringsstället och i dess direkta närhet. Med anledning av detta ställer därför kommunen ibland speciella krav, det vill säga villkor, i tillståndet.

Tillståndshavaren ansvarar för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serveringsstället. Diskriminering av personer på grund av kön, nationellt eller etniskt ursprung, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionsnedsättning kan leda till att serveringstillståndet återkallas, efter en fällande dom.

26 Ansvar och kunskap gäller all personal på serveringsstället

Rättsregler

Enligt 8 kap. 20 § ska ansvarig personal vid servering av alkoholdrycker se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Enligt 3 kap. 7-8 §§ alkohollagen får inte alkoholdrycker lämnas ut till någon som inte har uppnått föreskriven ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Det är den person som lämnar ut alkoholdrycker som är ansvarig för att gällande regler följs.

Enligt 5 a kap. 13 § alkohollagen ska tillståndshavaren eller en försäljningsansvarig person som utsetts av denne, ha tillsyn över gårdsförsäljningen och vara närvarande på försäljningsstället under hela den tid som försäljning äger rum. Den försäljningsansvarige ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt.

Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla namnen på den eller de personer som har utsetts att ansvara för gårdsförsäljningen.

Tillståndshavaren ansvarar för att den personal som anlitas vid gårdsförsäljningen har de kunskaper om gårdsförsäljning som krävs. *Lag (2025:299)*.

26.1 Riktlinjer för Båstads kommun

All alkoholservering ska ske på ett ansvarsfullt sätt. Försäljning och servering av alkoholdrycker får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador och brister i ordning och nykterhet på serveringsstället inte uppstår. Genom att minska berusningsgraden på krogen och förhindra alkoholservering till minderåriga minskar även det restaurangrelaterade våldet. Alkohollagens regler om servering av alkoholdrycker på restauranger gäller för alla som deltar i serveringen och inte bara tillståndshavaren. Alla som serverar alkoholdrycker har ett personligt ansvar för att serveringen sköts på ett ansvarsfullt sätt. Om till exempel en servitör serverar alkoholdryck till en person som inte fyllt 18 år kan servitören dömas till böter eller fängelse upp till sex månader. Detta gäller även om en servitör serverar alkoholdryck till en person som är märkbart påverkad av alkohol (det vill säga en full person) eller av andra berusningsmedel. Dessutom kan restaurangens serveringstillstånd ifrågasättas. Serveringspersonalen måste därför ha goda kunskaper om reglerna i alkohollagen och förstå vad dessa praktiskt innebär.

Det är tillståndshavaren som ska se till att serveringsansvariga och övrig serverings- och kökspersonal samt de som är anställda för andra uppgifter som är av betydelse för ordning och nykterhet har de kunskaper som krävs för att serveringen ska kunna skötas på ett ansvarsfullt sätt.

27 Marknadsföring och prissättning

Rättsregel

Enligt 7 kapitlet 1 § alkohollagen ska särskild måttfullhet iakttas vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter. Reklam- eller annan marknadsföringsåtgärd får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol. I alkohollagen finns det regler för hur man får och inte får marknadsföra alkohol på serveringsställen samt regler för prissättning på alkoholdrycker. Enligt 8 kapitlet 21 § alkohollagen får priset på alkoholdryck inte sättas lägre än inköpspriset för drycken plus skäligt påslag samt moms. Prissättning ska göras så att köp av drycker med högre alkoholdrycker inte främjas och att gäster inte uppmuntras till att köpa alkohol genom exempelvis billigare pris eller mängdrabatter. Vidare, enligt 8 kapitlet 22 § alkohollagen ska lättdrycker finnas att tillgå vid servering av alkoholdrycker i tillfredsställande urval och omfattning.

Enligt 5 a kap. 15 § alkohollagen. Priset på alkoholdrycker som säljs genom gårdsförsäljning får inte sättas lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag.

Priset på det besöksarrangemang som ska tillhandahållas i samband med gårdsförsäljning får inte sättas lägre än självkostnaden samt ett skäligt påslag. *Lag (2025:299).*

27.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Prissättning och marknadsföring av både mat och dryck kan påverka ordning och nykterhet på serveringsstället. Det är inte tillåtet att försöka påverka gästen att beställa alkohol i form av mängderjudanden som exempel ”köp två och betala för en”. Däremot är det tillåtet att tillfälligt sänka priset på hela eller delar av sortimentet, både mat och dryck. Att enbart rabattera alkoholdrycker är inte tillåtet. Sänks priset på alkoholdrycker, ska även priset sänkas på alkoholfria drycker och mat. Det ska även framgå tydligt att även alkoholfria drycker och mat säljs. Marknadsföringen får inte rikta sig till barn och ungdomar, och inte heller på något sätt beskriva eller handla om barn och unga.

Vid annonsering på sociala medier, ska ovanstående generella regler gällande alkohollagstiftningen följas. Dessutom framgår det av Konsumentverkets allmänna

råd om marknadsföring av alkoholdryck till konsumenter, att vid marknadsföring på sociala medier är det extra viktigt att marknadsföring och redaktionell text och /eller privata inlägg inte förväxlas med varandra. Det är viktigt att tänka på hur man som verksamhetsutövare uttrycker sig, vilka som ingår i målgruppen och vilka som tar del av innehållet.

Prissättningen av alkoholdrycker ska följa alkohollagen och ett skäligt påslag är minst 25% på inköpspriset plus moms. Det får heller inte bli billigare centerliterpris eller styckpris vid köp av en större mängd eller flera enheter alkohol.

Det finns ett generellt gåvoförbud, som innebär att det är förbjudet att bjuda gäster på alkoholdrycker. Det går därför inte att kompensera gästen med till exempel en avec till kaffet. Däremot går det bra att bjuda på kaffet och dessert.

Priset på alkoholdrycker som säljs genom gårdsförsäljning får inte sättas lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag. Besöksarrangemang som ska tillhandahållas i samband med gårdsförsäljning får inte sättas lägre än självkostnaden samt ett skäligt påslag.

28 Lättdrycker och alkoholfria alternativ

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 22 § alkohollagen ska det vid serverings av alkoholdrycker även finnas lättdrycker i ett tillfredsställande urval och omfattning.

Av Folkhälsomyndighetens allmänna råd framgår att det vid detaljhandel med och serverings av spritdrycker, vin och starköl bör det finnas minst ett alternativ till vardera rött och vitt vin. Dessutom bör lättöl och bordsvatten finnas som alternativ.

28.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Serveringsstället ska ha ett varierat utbud av lättdrycker att servera. Med lättdryck menas dryck med en alkoholhalt som understiger 2,25 volymprocent. Enbart läsk och mineralvatten är inte tillräckligt. Finns det vitt och rött vin, starköl och cider, så ska det finnas alkoholfria alternativ av dessa drycker.

29 Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Enligt 9 kap. 2 § alkohollagen är det kommunen och polismyndigheten som har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av

alkoholdrycker. I 9 kap. 3 § alkohollagen framgår det att kommunen har tillsynsansvar över marknadsföring av alkoholdrycker.

29.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Kommunen ska bedriva förebyggande, inre och yttre tillsyn samt samordnad tillsyn.

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med information och utbildning, exempelvis utbildning i Ansvarsfull alkoholservice. Syftet med den förebyggande tillsynen är att informera och göra tillståndshavaren uppmärksam på alkohollagens regler för att undvika att brister uppstår.

Kommunen erbjuder, i samverkan med andra kommuner, kontinuerligt utbildningar i Ansvarsfull alkoholservice (AAS) för såväl tillståndshavarna som övrig personal som arbetar i restaurangmiljö. Syftet är att skapa goda förutsättningar att kunna hantera olika situationer som kan uppstå i samband med serveringen.

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska att tillståndshavarna, även efter beviljat serveringstillstånd, uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Tillsynen sker med hjälp av remissförfarande till andra myndigheter så som Polismyndigheten, Kronofogden och Skatteverket. Detta görs årligen.

Yttre tillsyn är när kommunen besöker serveringsställena eller försäljningsstället under pågående verksamhet, framför allt på kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens regler. Detsamma gäller tillståndshavare med gårdsförsäljning. Särskilt granskas ordning och nykterhet samt att inte minderåriga serveras alkohol. Utöver detta så kontrolleras också exempelvis marknadsföring, matutbud och kassahanteringen. Tillsynen ger även en möjlighet till dialog mellan krögare och kommun, där krögarna kan få råd om hur de kan jobba mer förebyggande för att undvika störningar i verksamheten.

Den yttre tillsynen kan även vara samordnad med andra myndigheter till exempel Polisen, Skatteverket, Tullverket, Miljöavdelningen och Räddningstjänsten.

Varje verksamhet får minst ett tillsynsbesök årligen. Antal tillsynsbesök bestäms utifrån verksamhetens inriktning och även utifrån en särskild riskbedömning avseende verksamheten. En mindre restaurang med endast inriktning på matservice har färre tillsynsbesök än en större verksamhet som exempelvis har en inriktning av nöjeskaraktär. Faktorerna som ligger till grund för riskbedömningen av varje verksamhet, utgår från såld mängd alkohol föregående år, tidigare uppmärksammade brister och tillsynsärenden med efterföljande beslut om

sanktioner. Med tidigare brister i efterlevnaden ökar tillsynsbehov. Även verksamhets öppettider påverkar antalet tillsynsbesök. Finns beviljat tillstånd utanför riktlinjernas serveringstider som innebär sena öppettider eller långa öppettider, ökar tillsynsbehovet.

Om verksamheten vänder sig till en särskild målgrupp eller har en ung besöksgrupp som kan vara extra noga att skydda mot överservering, eller om verksamheten bedrivs i sådana lokaler dit många unga har tillträde, kan det finnas behov av fler tillsynsbesök.

Varje tillståndshavare bör också ha en alkoholpolicy som på ett tydligt sätt beskriver den egna företagskulturen och rutiner som finns för att kunna servera alkohol på ett ansvarsfullt sätt. Policyn kan även användas som ett verktyg för att introducera ny personal och skapa en samsyn och ”laganda” i verksamheten samt att även planera för och beskriva hur alkohol- och drogrelaterade problem bland personalen hanteras.

Det är kommunens ambition att verka för tydlighet och en god fortlöpande dialog med sökande och tillståndshavare.

Synpunkter är därför viktiga för att vi ska kunna utveckla vårt arbete.

30 Pågående tillsynsärende

30.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Miljöavdelningen handlägger inga nya ärenden från en verksamhet som har ett pågående tillsynsärende. Undantag kan göras efter särskild prövning.

31 Sanktioner

Rättsregler

Enligt 9 kap. 17 § får en kommun meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte

1. uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 9 kap. 18 § ska en kommun återkalla ett serveringstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

31.1 Riktlinjer för Båstads kommun

Om brister i verksamheten upptäcks vid tillsyn eller om förutsättningar för tillståndet ändras, inleds vanligtvis en utredning av kommunen. Det innebär att miljöavdelningen prövar om verksamheten fortfarande uppfyller kraven för serverings- eller gårdsförsäljningstillstånd. Det är viktigt att tillståndshavaren medverkar i denna utredning och yttrar sig över vad som hänt. Det kan även innebära att andra berörda myndigheter kontaktas för yttrande. Ett förslag till beslut om eventuella sanktioner lämnas sedan till ansvariga beslutsfattare. Enligt 9 kapitlet 17–18 §§ alkohollagen kan kommunen besluta om tre olika nivåer på sanktionen beroende på hur allvarlig bristen är. Sanktionerna är erinran, varning eller återkallelse. En erinran är den mildaste av sanktionerna och är en påminnelse av vad lagen säger. Alla sanktionsbeslut kan överklagas till Förvaltningsrätten. Polismyndigheten eller åklagare kan även utfärda straffrättsliga åtgärder när ett brott enligt alkohollagen har begåtts, straffet kan då bli böter eller fängelse.

32 Anmälan försäljning och servering av folköl

32.1 Anmälan och försäljning

Rättsregel

Enligt 5 kap. 5 § och 8 kap. 8 § alkohollagen (2010:1622) är detaljhandel med respektive servering av folköl tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel;

1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.

2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat respektive samtidigt serveras mat.

Den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till kommunen där försäljningen eller serveringen kommer att ske. Försäljning eller servering får inte påbörjas förrän anmälan är gjord.

Den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl ska utöva särskild egenkontroll över försäljningen och serveringen och svara för att personalen de kunskaper som krävs om vad som gäller för försäljningen och serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

32.2 Riktlinjer för Båstads kommun

Folköl är en dryck med en alkoholhalt mellan 2,25 och 3,5 volymprocent. Den som avser att bedriva försäljning eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till kommunen innan försäljningen påbörjas. Det behövs inte något specifikt tillstånd för att få sälja eller servera folköl. Däremot måste vissa bestämda krav vara uppfyllda för att försäljningen eller serveringen ska vara tillåten. Rätten att sälja eller servera folköl följer inte automatiskt med vid till exempel ägarbyte, därför ska ny anmälan göras vid överlåtelse eller om försäljningen avslutas av annan anledning.

För att få sälja folköl måste försäljningsstället vara godkänt som stadigvarande livsmedelslokal med försäljning av lättdrycker samt ha ett brett utbud av matvaror. Det innebär att butiken måste ha ett brett och varierats sortiment av matvaror. Glass, godis, chips, kaffe och te anses inte uppfylla kravet på tillhandahållande av matvaror. Det ska även finnas ett sortiment av lättdrycker till försäljning i butiken. Enligt Folkhälsomyndighetens tillsynsvägledning bör kommunen bedöma att urvalet och omfattningen av lättdrycker som tillhandahålls är tillfredsställande och det bör utgå från gästers önskemål om ett alternativ till en specifik alkoholdryck. En gäst som önskar en lättdryck i stället för en alkoholdryck, ska kunna få ett motsvarande lättdrycksalternativ. Vid folkölservering innebär det att öl med lägre alkoholhalt än 2,25 volymprocent och alkoholfri öl båda är tillfredsställande alternativ. Utöver detta kan exempel på andra lättdrycker vara läsk och vatten. Godiskiosker, tobaksaffärer, spel- och videobutiker får endast sälja folköl om de samtidigt uppfyller ovanstående krav.

Vid servering av folköl är det en förutsättning att det samtidigt serveras mat. Lokalen måste därför vara avsedd för att man ska kunna äta mat och dricka folköl. Vid servering av folköl ska mat och lättdrycker erbjudas gästerna. Minimikravet kan anses vara uppfyllt om det till exempel serveras varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur. Det ska vidare tillhandahållas ett sortiment av lättdrycker såsom alkoholfri öl, läsk och vatten på serveringsstället. Servering av folköl ska ske med återhållsamhet och får inte föranleda några olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

Anmälningsskyldigheten för servering av folköl gäller inte den som har serveringstillstånd för alkoholdrycker. Den som innehar ett serveringstillstånd har rätt att inom ramen för serveringstillståndet servera folköl.

32.3 Egenkontroll

Den som bedriver försäljning av folköl har ett ansvar att försäkra sig om att de regler som gäller vid försäljningen följs. Bland annat måste försäljaren vara säker på att personalen har nödvändiga kunskaper så att folköl till exempel inte lämnas ut eller säljs till personer som inte har fyllt 18 år. Enligt alkohollagen ska därför den som bedriver detaljhandel med folköl utöva särskild kontroll, så kallad egenkontroll. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt skriftligt program. Egenkontrollen ska förvaras i lokalen och personalen ska ha kunskap om den samt ska den kunna visas upp vid tillsyn av kommunen eller polismyndigheten.

Förslag på egenkontrollprogram finns att hämta på kommunens hemsida www.bastad.se

32.4 Tillsyn

Kommunen och polisen har ansvar för tillsyn över försäljningen och serveringen av folköl. Liksom för tillsyn över till exempel alkoholserving, ska en plan för tillsynen över folkölsförsäljning upprättas.

Verksamheter som säljer eller serverar folköl kan räkna med minst ett årligt tillsynsbesök. Vid besök av tillsynsmyndigheterna har personalen rätt att få tillträde till lokalen eller andra utrymmen som berörs av alkohollagen. Även information, uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen ska lämnas vid begäran.

Efter utförd tillsyn sker alltid en återkoppling från kommunens handläggare till verksamheten.

32.5 Kontrollköp

Kommunen kan använda sig av så kallade kontrollköp i förebyggande syfte. Syftet är att på ett förebyggande sätt arbeta för förbättrade rutiner för att säkerställa den lagenliga åldersgränsen 18 år. Kontrollköpen kan enligt lagstiftningen inte användas som grund för sanktion. Kontrollköp innebär att kommunen anlitar ungdomar som fyllt 18 år men ser unga ut, för att i butiker försöka köpa folköl, tobak eller receptfria läkemedel utan att de behöver visa legitimation. På detta vis kontrolleras butikernas rutiner för ålderskontroll.

32.6 Riktlinjer för Båstads kommun

Båstads kommun genomför kontrollköp. Kontrollköpen går till så att handläggare från miljöavdelning följer med en ungdom som genomför försök att köpa ut utan att visa legitimation. Dagen efter kontrollköpen gör en handläggare återbesök hos de ställen som släppt igenom ett köp. Dialog förs med ansvariga om vilka rutiner som finns för att säkerställa att kunderna har åldern inne för köp av aktuell vara. De försäljningsställen som inte släppt igenom köpet och därmed klarar kontrollköpen får en skriftlig återkoppling.

32.7 Avgifter

Kommunen tar ut en årlig fast avgift för tillsynen av den verksamhet som har försäljning av folköl i detaljhandel eller restauranger som endast serverar folköl, det vill säga restauranger som inte innehar stadigvarande serveringstillstånd av alkoholhaltiga drycker.

Aktuella avgifter publiceras på kommunens hemsida: www.bastad.se.

32.8 Sanktioner

Rättsregel

9 kap. 19 § alkohollagen. Föranleder detaljhandel med eller servering av folköl olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller om bestämmelserna i alkohollagen inte följs, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning.

Ett förbud enligt första stycket kan inskränkas till att gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud meddelas för en tid av sex månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

32.9 Riktlinjer för Båstads kommun

Kommunen och polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med och servering av folköl. Enligt 9 kapitlet 19 § alkohollagen får kommunen förbjuda den som bedriver försäljning med folköl att fortsätta verksamheten, eller om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela varning. Fortsätter försäljningen trots förbud kan kommunen göra en polisanmälan. Polismyndigheten och åklagare kan även utfärda straffrättsliga åtgärder såsom böter och fängelse.

Kontakt och mer information

Ildikó Lundberg, 0431-77 000, ildiko.lundberg@bastad.se

Länk till Alkohollagen [Alkohollag \(2010:1622\)](#) | Sveriges riksdag

Länk till Folkhälsomyndigheten www.folkhalsomyndigheten.se sök ”alkohol”, eller ”gårdsförsäljning”